

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petit-
vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, račun-
nijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Naše ljudsko šolstvo.

I.

Šolstvo je zelo važen činitelj v sno-
vanju človeške družbe, zato je umljivo,
da mu posvetijo vlada in drugi mero-
dajni činitelji v deželi veliko pozornost.
Umljivo je torej, da se tudi mi bavimo
semtertje s tem važnim vprašanjem.

Naše občinstvo boče gotovo najbolj
zanimala finančna stran in uredba tega
vprašanja v deželi, zato je hočemo v
prvi vrsti od te strani nekoliko pojasniti.

Vsi stroški za vzdrževanje ljudskih
šol v pokneženi grofovini goriško-gradiški
znašali so l. 1903 okroglih 840.000 K,
katerim je pa še dodati izdatek za pen-
zijski zalog, ki je pobral v isti dobi
46.000 K.

Če primerjamo te izdatke z onimi
lanskega leta, ki so znašali za vse ljud-
sko šolstvo 797.000 K in za penzijski
zalog 42.000 K, razvidimo takoj, da je
potrebščina poskočila v teku jednega
leta za 47.000 K.

Po posameznih okrajih se razdele
ti stroški tako-le: tolminski okraj je iz-
dal v pokritje vseh tozadevnih potreb-
ščin 115.000 K, goriška okolica 239.000
K, sežanski okraj 112.000 K, Furlanija
271.000 K in goriško mesto 103.000 K.

Z ozirom na prejšnje leto so po-
rasle potrebščine v tolminskem okraju
za 15.000 K, v goriški okolici za 4.000
K, v sežanskem okraju za 1000 K, v
Furlaniji za 20.000 K in v mestu za 2000
K, dočim je znašal večji izdatek za pen-
zijski zalog 5.000 K.

Višji potrošek na Tolminskem iz-
vira od zidanja novih šolskih poslopij;
v ta namen se je namreč potrosilo l.
1902 okroglih 4.500 K, l. 1903 pa
20.800 K. Druge premembe za različne
šolske potrebščine so take, da se ko-
nečno pobotajo in ostaja skupni potrošek
skoro isti kakor l. 1902.

Izdatni povešek stroškov v Furlaniji
ima svoj izvor tudi večinoma v zidanju
novih poslopij; za to so izdali Italijani
l. 1902 le 19.000 K, a l. 1903 pa
38.000 K.

Sploh je ta rubrika, namreč gradba
novih poslopij, zelo občutljiva toliko za
skupno deželo, kakor za posamezne
okraje, izvzemši goriško mesto, katero je

potrosilo l. 1903 v ta namen le 2.800 K,
dočim znaša ves tozadevni postrošek
okroglih 110.000 K, v letu 1902 pa
74.000 K.

Znano je, da doprinaša dežela v
pokritje šolskih stroškov 250.000 K (za
leto 1903 že 255.000 K) in skrbi za po-
kritje penzijskega zalog, pri vsem tem
morajo pokriti okraj okroglih 585.000 K,
kateri potrošek se razdeli na posamezne
okraje tako-le: tolminski okraj 87.000 K,
goriška okolica 168.000 K, Sežana 74.500
K, Furlanija 184.000 K in Gorica 72.500 K.

V pokritje teh stroškov mora na-
lagati tolminski okraj 70%, goriška oko-
lica 69%, Furlanija 42% doklade na vse
izravne davke, dočim nalaga sežanski
okraj 75% doklade na realni davek in
100% na obrtnino in rentnino, a goriško
mesto pokrije vse svoje tozadevne stroške
z malimi odstotki vseh dohodkov.

Kakor znano, ni takega razmerja
glede vzdrževanja ljudskih šol in pokritja
njenih potrebščin nikjer drugod v Av-
striji, kakor pri nas. Povsod drugod sma-
trajo ljudsko šolstvo kot deželno zadevo,
za katero skrbi dežela ter krije vse to-
zadevne potrebščine iz deželnega zalog;
le pri nas se je navalila ta butara na
ramena posameznih okrajev, kateri gi-
nevajo pod njo. Posebno hudo so priza-
deli naši trije slovenski okraj, kakor
je razvidno iz predstojenih podatkov.
Posledice tega razmerja so za naše slo-
vensko ljudstvo neznosne in pouzroču-
jejo v prvi vrsti, da gredo naši posestniki
pod zlo. Če pomislimo, da plačujejo kranj-
ski posestniki, ki so dosti nižje obdačeni
z zemljiškim davkom nego naši, le 40%
na vse izravne davke za vse deželne
potrebščine, za ljudsko šolstvo, za de-
želne ceste, za deželni zalog in za bolni-
ške stroške, a pri nas od 69 do 75%
oziroma 100% samo za potrebščine
ljudske šole, je zgornja trditev pač opravi-
čena.

Čim bolj se kdo uglobi v te po-
datke, tem bolj se prepriča, da je za-
stopnikom slovenskega ljudstva vedno
stremiti za tem, da pridemo v deželi do
deželnega šolskega zalog, t. j. da pre-
vzame dežela tudi pri nas kakor drugod
skrb za vse potrebščine ljudskega šolstva.
S tem bi odvalili lep del bremena za
šolske potrebščine z ramen našega tr-

pina-kmeta, in to tudi za slučaj, da bi
se sprejel in sankcioniral novi zakon o
povišanju učiteljskih plač.

Seveda se protivi temu v prvi vr-
sti goriško mesto, ki bi moralo vsled
take uredbe nekaj več doprinesati v ta
namen. Skrbeti bi bilo pa za to, da se
odpro mestni upravi novi viri dohodkov
in tako omogoči, da stopi glavno mesto
naše poknežene grofovine v kolo drugih
glavnih provincijalnih mest, kar se tiče
donosa za vzdrževanje ljudskih šol v čeli
deželi.

A temu stremljenju se protivijo in
se bodo protivili tudi ljudski zastopniki
iz Furlanije, dasi ni to nikako opravi-
čeno. Furlanija bi ne imela od tega ni-
kake škode.

O posledicah deželnega šolskega za-
loga za posamezne okraje in goriško
mesto in o drugih razmerah našega ljud-
skega šolstva prihodnjič.

Narodi in države in njih sta- lišče nasproti Rusiji.

(Konec.)

Nemčija hoče tudi le od daleč kot
neutraden opazovalec gledati na rusko-
japonsko vojsko; uredila pa si je tudi
ona vse tako, da bi brez vsakih žrtv in
brez vsakega truda tudi sama imela kaj
koristi od te vojske. Kolikor v večji ne-
varnosti bi se nahajala Rusija, toliko več
dobička bi spravila rada Nemčija od nje
v svoj žep. Pri vsem tem pa bi se pri-
kazovala Rusom kot njih prijateljica.

Angleška in Severna Amerika da-
jati že zdaj spoznati, da bi ne smela Ru-
sija; ako tudi izide iz te vojske popol-
noma kot zmagovalka, imeti od nje ni-
kakega dobička in da bi se ji moralo
tako goditi, kakor se ji je godilo na be-
rolinskem kongresu. Zdaj se pa ti dve
državi navzlic njuni nevtralnosti trudita,
da bi spravili Rusiji kolikor mogoče več
polen pod noge, dočim skušati Japoncem
pri vsaki priliki iti na roke. Angleška
namreč žuga Turčiji, ako bi dovolila
ruskim ladijam prehod skozi Dardanele.
Celo v Sueškem kanalu ne bi smela
Rusija imeti istih pravic, kakor jih imajo
druge države in ki so ustanovljene po
mednarodnih pogodbah.

Angleška je že med bursko vojsko

šole, nego še veseli se, da se naučiš tu
ono, kar bi se ne bil naučil v kakem
češkem mestu, ali v kaki drugi šoli“.

Ta materina tolažba je Julija zelo
okrepčala in osvežila. In pričakoval je
že bolj smelo šole. Vendar pa je le po-
navljal materi: „Ali to je vse nekaj dru-
zega — govoriti zasebno med ljudmi, ki
so mi prijateljski naklonjeni, ali pa v
šoli javno med trumo tujih paglavcev.
Ti se mi bodo posmehovali in se bodo
gotovo veselili, če najdejo le male po-
greške pri svojem součencu“.

Ali siromaku Juliju se je zgodilo
še veliko huje, nego je mislil. V šoli je
prišel med število petdesetih mladičev;
ti so imeli povsem druge nravi in obi-
čaje, nego je bilo v skromnih očaških
Cibelicah. Njegovi sedanjí součenci so
bili večinoma sinovi bogatih trgovcev in
obrnitkov. Ponašali so se z imetjem svo-
jih roditeljev in s poštovanjem, ki so ga
uživali radi tega. Šteli so se za nekeke
denarne plemiče, in gledali so s pomilo-
vanjem ali pa ošabnim posmehom na
vsiljivca, ubozega češkega pekovega sina.

in posebno pa že po dokončani ti vojski,
intrigirala v Vshodni Aziji in v Turčiji
na razne načine proti Rusom. To je de-
lala tudi med macedonskim vstankom in
celo med samimi vstaši. Angleška je de-
lala vedno na to, da bi bila Rusija na
dveh straneh hkratu zapletena v vojsko,
na Balkanu namreč in na Skrajnem
vstoku. S tem je hotela Angleška doseči,
da bode morala Rusija svoje moči ce-
piti ter postati slabotna, vsled česar bi
se potem na Balkanu vredile zadeve brez
te poglavitve slovanske države, katere
naj bi bila na Skrajnem vstoku porazena.
V ti igri pa je imela svoje prste, kolikor
na Balkanu, tolikor tudi na Skrajnem
vstoku brezdvomno tudi Rooseveltova
politika.

Kar se tiče Avstrije, se more njena
politika nasproti Rusiji šele pokazati, in
ako znamenja ne varajo, ponudila se ji
bode že v najkrajšem času prilika, da
prestane v tem pogledu svojo skušnjo.
Ako bi pa Avstrija te skušnje ne pre-
stala, in bi se ne skazala kot zvesti pristaš
Rusije, potem bi se znala izcimiti za njo
največja nevarnost. Grof Goluchowski se
nahaja zdaj res v resnem položaju, v ka-
koršnem se ni nahajal še noben njegovih
prednikov. Prestati mora skušnjo v smeri,
ki je popolnoma nasprotna tradicijam
prejšnjih voditeljev naše zunanje politike.

Tudi druge manjše neslovanske dr-
žave, posebno pa severne, so se izrekle
za nevtralnost. To pa nima nobenega po-
sebnega pomena, in je prav za prav vsa
ta nevtralnost naperjena le proti Rusiji.
Slovanstvu nasprotno države si znajo že
pomagati in najdejo tudi gotovo način,
na kateri bodo navzlic svoji nevtralnosti
prav lahko škodovala Rusiji, oziroma po-
magale Japoncem. Od slovanskih manjših
držav pa ni nobena tako zaslepljena, da
bi se izrekla za Japonce, ali pa kar na-
ravnost demonstrirala proti Rusiji. Le
na Poljskem obdeluje nekatero časopisje
ljudstvo in inteligenco ter zapeljuje k
sovražstvu do Rusov. Poljaki pa, živeči na
Nemškem, prišli so v zadnjih dvajsetih
letih do drugačnega in boljšega spo-
znanja. Nasprotno ima pa židovstvo na
ruske in avstrijske Poljake toliko upliva,
da jih lahko zavede do Rusom sovražnih
demonstracij. Neruski Slovani naj vendar
zasledujejo pisavo Slovanstvu nasprotnih

Ta je bil kot nekaj postrešek v svoji
obleki, ki mu jo je bil zašil cibeliški
krojač. Njegovo ponižno vedenje se je
spremenilo v bojazljivo omahovanje, in
to je vedno bolj rastlo; saj ni razumel
nobene besede v pismenem nemškem je-
ziku, ki so ga govorili med seboj, in
nobenega stavka, ki ga je govoril učitelj
na odr. In zaradi tega se mu je zdelo,
da je prišel kar mahoma med Italijane
ali Francoze.

V njegovem razredu so prebrali
najprej šolski red, urnik in zapisnik knjig,
katere naj imajo dijaki (učenci). Pove-
dali so jim: kako naj se vedejo na ulici
do občinstva, pa v družini do gospodar-
jev, jeden do drugega itd. Vsi so pazljivo
poslušali in pridno zapisovali, kar se jim
je zdelo potrebno. Samo Julij je le po-
slušal; ali ni vedel prav, kaj naj kupi,
niti tega, kdaj naj pride spet v šolo in
kaj naj prinese za prve ure. Kar krč ga
je dražil v grlu, in le z največjim trdom
se je vzdržal, da ni zaplakal.

(Dalje pride.)

LISTEK.

Svoji k svojim.

Češki: Karolina Světlá.
(Dalje.)

Novi gospodar je bil strojar. Oženil
se je pred kratkim in torej imel še maj-
hne otroke, ki še niso hodili v šolo. V
njegovih šolskih letih se ni bilo ukazano
hoditi v šolo do določene dobe in hodil
je samo v nižje razrede. Njegovo znanje
je bilo zato nepopolno, če izvzamemo
ono, kar se je tikalo njegove obrti. Ni
znal pismenega jezika, v njegovi hiši se
je govorilo le ono narečje, ki so ga ra-
bili ljudje v Neusbergu in v okolici. Bilo
je zelo različno od pravilne nemščine.

Tako se je čulo večkrat tudi v Ci-
belicah, kamor je vodila cesta iz Neus-
berga. Tako so govorili ljudje, ki so ho-
dili tam skozi v svet po delu in zaslužku,
ali pa so imeli delo v tvornici. Včasih
se je obrnil kakšen tak tudi v prodajal-
nico Kotnikovo po kruh, da bi prinesel
kaj otrokom domov. Pri tej priliki je vjel
Julij marsikako besedo od njih, pa tudi
cele rečenice (stavke). In te so mu olaj-
ševale vsaj nekoliko občevanje z novimi

součenci — sicer bi pač ne bil vedel,
kaj mu je storiti.

Ko je videla gospa Dora, da se njen
sin more — kolikor toliko — sporaz-
umeti se svojimi sedanjimi domačini, je
bila vsa blažena.

„Glej“ — reče mu — „zdaj vidiš,
da ni tako hudo s to nemščino, kakor
si mislil in da ti nisem napravila Bog
zna kake muke, ko sem te pripeljala v
nemško šole, kakor dokazuje to naš
učitelj. Ali spoznala sem takoj, kaj misli,
če pravi: da se more učiti nemščino
le na podlagi materinega jezika. On sam
teje hotel učiti nemščino, in za to se je
toliko srdil, da sem bila kot gluha pri
tem. Ni mi bilo za one forinte, ki bi jih
bil morda zahteval na mesec; če jih
morejo dati drugi, bi jih bila mogla dati
tudi jaz za te. Ali vratar me je opomnil,
da zna sicer učitelj dobro nemščino; ali
da je ne izrekuje in ne naglašava prav,
kot pravi Nemci. Pri vsaki besedi —
pravi — se mu vidi, da je Čeh; gospodje
buholterji, da se mu vedno smejejo, ka-
dar morajo govoriti z njim, kako čudno
zavija nemščino. Zato se nikar ne boj

listov glede balkanskih zadev in zapazili bodo, zakaj se sovražniki Slovanstva tako vesele, da je Rusija ravno sedaj zapletena v vojsko na Daljnem vstoku. Sovražniki Slovanstva, katerih je, kakor vidimo, vse polno in ki so tudi jako močni, računijo zdaj z vso gotovostjo, da se razdeli zdaj Turčija brez in proti volji Rusije in da je prišla ravno zdaj prava prilika, da se zapode Turki iz Evrope tako, kakor se bode zdelo sovražnikom Slovanstva. Priprave za to delajo se na več krajih. To je čitati tudi po raznih listih.

In ravno iz tega se morajo zdaj prepričati vsi neruski slovanski narodi, kako slabo so sodili o Rusiji, o ruski vladi in o ruskem narodu in v kaki nevarnosti bi se vsi manjši slovanski narodi nahajali, ako bi bila Rusija poražena v sedanji vojski ali pa tudi v kaki drugi vojski, ki bi se še lahko izcimila. Če niso bili neruski slovanski narodi, ne izvzemši Poljake, še nikdar poprej o tem prepričani, prepričajo se naj pa vsaj zdaj, da je jedino le obstanek Rusije, pravimo jedino le obstanek, ako jim Rusija v pozitivnem pogledu tudi nič ne pomaga, objednem tudi njih obstanek.

To je glavni poduk, katerega naj si vsi neruski slovanski narodi že pri začetku rusko-japonske vojske globoko ohranijo v svojem srcu. Slovane bi morala od slej prevevati vsa druga slovanska zavednost, nego jih je doslej.

Dopisi.

Iz Dornberga. — Železničarji so začeli zopet štrajkati. Stroj, ki vozi zemljo za nasip, počiva že kake štiri dni.

Pa tudi Budinovi delavci in vozniki so se uprli, češ, da se ne sploča voziti za tako beraško dnino. Bo treba povišati, da pojde zopet vsaj nekaj naprej.

Pa tudi naš postajenačelnik g. Marinka štrajka, pa na tale način:

Kadar vlak pridrda na postajo in kdo slučajno še išče lista, ga ne dobi, ako je „klerikalec“. Tako se je godilo nekómu, ki je Marinki za god prepeval. — Če pa je „liberalec“, se načelnik nekoliko časa brani, potem pa zamiži in se uda. Kaj takega, pravijo, se je godilo 25. februarja t. l.

G. Marinka, ako je to res, zahtevam od Vas, da ste do vsih jednako pravični, da promet ne trpi. Vedite, da ni ljudstvo, naj si bo že „liberalno“ ali „klerikalno“, radi Vas tukaj, ampak ste Vi radi ljudstva, da mu pravično postrežete.

Ako pa „klerikalcev“ ne morete trpeti, potem pa ne pomagajte nobena „žanba“, kakor da si pomagata iz Dornberga. Verjemite, nobeden se ne boče za Vami jokati, k večjemu kaka „naprednjaška“ reva se bo malce kislo držala.

Pa tudi to ni lepo in častno za Vas, da blago za državno železnico iz vagonov izkladate. Tako delo opravljajo navadno takozvani „fakini“, ne pa postajenačelniki.

Držite torej kaj na svojo čast in pustite kako kronico tudi drugim zaslužiti, ki so morda bolj potrebni kakor Vi.

Iz Oseka. — Dne 10. t. m. ob 5. uri 27 minut zjutraj čuli smo tukaj kakih 5 sekund trajajoč valovit potres. Smer mu je morala biti od jugovshoda. Druge nesreče ni bilo, nego da so vrata močno zaropotala in da smo se vsled tega vzbudili iz spanja. Tudi petelin ga je moral občutiti, kajti hitro na to je začel na vso moč peti, kakor da bi hotel na korajžjo klicati! Nekateri trdijo, da so ga čuli tudi prejšnji večer okoli 10. ure.

V ponedeljek pokopali smo 17-letnega mladeniča Jožefa Grudna z Vitovelj. Umril je za jetiko. Pred kakimi šestimi meseci pokopali smo njegovega starejšega brata, ki je umrl za isto boleznijo. Sploh pa ni jetika tu nenavadna bolezen. V šolskih sobah so postavili higijske pljuvalnike in po stenah nabili velike napise: „Ne pljuvajte po tleh!“ Ali bo to zabranilo jetiko?!

Državni zbor.

Državnozbornski položaj je skrajno kritičen. Nekateri menijo, da se bliža sedanjemu državnemu zboru celo konec. Kakor sovino čivkanje na strehi, pod katero se nahaja kak bolnik, tako zveni pisava dunajske židinj, „Neue Fr. Presse“, ki prerokuje že v najbližjem času smrt sedanjemu parlamentu, češ, da je dr.

Körber popolnoma obupal nad njegovim okrevanjem.

V terek bila je torej seja. Govoril je najprej ministerski predsednik dr. Körber, ali ne tako samozvestno, kakor je bila do zdaj njegova navada. V svojem govoru spominjal se je dr. Körber najprej rusko-japonske vojske, povdarjajoč nevtralnost naše države nasproti vojskojočima se državama. Dotaknil se je potem razmer na Balkanu ter izrazil nado, da se bodo sklenjene reforme v Makedoniji izvršile mirnim potom. Označil je kot neosnovane vse govorice o mobilizaciji naših vojnih krdel. Ako bo Avstrija mobilizirala, povedala bo to — tako je rekel dr. Körber — že naprej svojim narodom. Ti izjavi pa je sledila med poslanci veselost. Nato je dr. Körber omenjal trgovinske pogodbe, katere bodo morali v najbližjem času sklepiti avstrijska in ogrska vlada, ki sta v tem pogledu mej seboj popolnoma sporazumljeni z drugimi državami, kakor z Italijo itd. Nato je naznanil dr. Körber zbornici, da ji naučni minister še v isti seji predloži zakonski načrt glede ustanovitve samostalne italijanske pravne akademije v Roveretu na Tirolskem. Vlada je prišla namreč do prepričanja, da je omenjeno mesto pač najprimernejši kraj za ustanovitev takega učnega zavoda. Roveret je namreč čisto italijansko mesto in je tudi čisto italijanska njegova okolica. Ako bi se omenjena akademija ustanovila v kakem drugem mestu, ki ne leži na čisto italijanskem ozemlju, bi bila s tem užaljena druga narodnost, in ponavljali bi se brez dvoma dogodki, kakor onim, ki so se dogajali v Inomostu. Dr. Körber je skušal potolažiti Italijane, ki so hoteli po vsi sili imeti pravno akademijo v Trstu s tem, da se bodo njihovi sinovi v Roveretu bolj mirno učili, nego v kakem drugem mestu. Imenoval je razna vseučilišča, kakor v Göttingenu, v Gothi, v Pisi, ki so jako zaslovela, četudi so mesteca, v katerih se nahajajo, jako majhna. Nato se je dr. Körber dotaknil državnozbornskega pravačuna in proračunskega provizorija ter rekel, da ne smatra vlada ne za zaupnico in tudi ne za nezaupnico, ako bi ju zbornica ne hotela vzeti v pretresovanje. Ravno isto stališče zavzema vlada tudi glede zakonskega načrta o dovolitvi vojaških novincev. Vendar je pa povdarjal, da bi bilo umestno, ako bi zbornica posebno zadnji zakonski načrt resno pretresovala in to posebno zaradi opasnih zunanjih političnih odnosov, na katere mora biti naša država pripravljena, in o katerih se danes vendar ne more z gotovostjo trditi, da se bodo mirnim potom razvili. Opominjal je zbornico, naj se loti dela in naj opusti narodnostne prepire, ki so na kvar uspešnemu razvoju državnih koristi. Potem je predložil zbornici več vladnih predlogov in zakonskih načrtov.

Poslanec dr. Kramar je med burnim ugovarjanjem Vsenemcev predlagal, naj se odpravi debata o dr. Körberjevem govoru. Ta predlog je bil vsprejet, vsled česar so Vsenemci besno razsajali. Čehi kakor Nemci interpelirali so vlado zaradi praških izgrediv ter stali v tem pogledu tudi nekaj nujnih predlogov. Poleg tega imajo Čehi pripravljenih še kakih 170 drugih nujnih predlogov, kar dokazuje, da ne mislijo nikakor opustiti obstrukcije.

To je bilo v terek.

V sredo pa je dr. Körber odgovarjal na interpelacije zaradi izgrediv v Pragi. Čehi so med njegovim govorom burno kričali, dočim so bili Nemci z njim jako zadovoljni in so mu tudi ploskali. Med drugim je rekel dr. Körber, da je takozvani „bumel“ že več desetletij udomačen na nemških vseučiliščih in ni bil tudi od državnih oblastnij prepovedan. Tudi ako bi se na čeških visokih šolah udomačile slične navade, bi gotovo vlada ne delala v tem oziru zaprek. Minister krivi nekatere češke časopise, da so prebivalstvo hujskali proti nemškim dijakom. Minister odvrča od sebe trditve poslanca Baxe, ki mu v svoji interpelaciji očita, da je on, minister, provzročitelj izgrediv. Minister omenja dalje, da vlada spoštuje v ustavi zajamčeno pravo državljanov in se vzdržuje vsakega policijskega nadzorstva. Toda neki drugi faktor je tu, ki prevzema ulogo varuha, namreč terorizem. Terorizem bo uničil pri prebivalstvu zmisel o veljavi zakona. Narodnostni terorizem in državljanska svoboda sta si tako velika nasprotnika, da bo morala vlada še odločnejše storiti svojo dolžnost ter povsod in nasproti vsakemu varovati zakon in javni red.

Ko je dr. Körber še na neko drugo interpelacijo odgovoril, in je bil odklonjen predlog poslanca Kaftana, naj se tudi o tem odgovoru odpravi debata, prešla je zbornica k razpravi o nujnem predlogu poslanca Silenja glede izgrediv v

Iglavi o priliki sokolske slavnosti, ki je bila dne 18. avgusta 1902. Vso to razpravo pa so napolnili praški izgrediv. Čehi so zvrčali krivdo na praških izgrediv na Nemce, Nemci na Čeha. Posl. Fressl, ki je govoril 3 ure v češkem jeziku, je nadaljeval istega v nemškem, da ga je hudo mogel dr. Körber razumeti, ko ga je hudo napadal. Med tem govorom kakor tudi med onim posl. Silenja, ki je Nemcem očital nasilstvo nasproti češkim delavcem, so Nemci hudo razsajali.

Na koncu se je na predlog posl. Dyka izvolila zbornica grajalno komisijo, ki se ima baviti z žaljivimi izrazi, katere je rabil poslanec Iro v torkovi seji nasproti češkemu narodu.

V sredo so začeli Čehi z najhujšo tehniško obstrukcijo. Oni obstruirajo zdaj namreč na ta način, da zahtevajo po doslovnem prečitannem posameznih peticij po dve glasovanji, eno, da naj se vrši tajna seja, drugo, da naj se peticije protokolirajo. Ko so Čehi začeli tako delati, je posl. Herzog zaklical na galerijo: „Ubijte Čeha na ulici!“ Podpredsednik dr. Kaiser je pozval sicer posl. Herzoga k redu, pa se Herzog za ta klic prav nič ni zmenil ter je ponavljal svoj klic. Glasovanje, kakor smo jih poprej omenili, napolnila so skoro vso sejo. Zraven pa so padale kakor od radikalne češke strani, kakor tudi od strani Nemcev na posamezne poslance tako grde psovke, ki bi ne delale časti niti najzadnji beznici. V ti seji se je oglasil k besedi tudi novoizvoljeni češki poslanec grof Sternberg. Grof Sternberg bil je izvoljen v znamenju protiostrukcijske agitacije na Češkem, in so takrat posebno vladni listi veliko važnost polagali na njegovo izvolitev. V četrtek pa je tudi on odobral obstrukcijo ter se popolnoma podrgel vodstvu češkega kluba. Zaradi tega ga pa zdaj nemški listi in posebno pa vladni hudo napadajo. V ti seji so podali češki poslanci hud protest proti postopanju rektorja dunajske univerze napram dogodkom v Pragi, ker je popolnoma odobral izzivanje nemških „buršov“, izzivanje, katero je provzročilo praške izgrede.

Politični pregled.

Ogrsko.

Na Ogrskem dogodil se je velik čudež. Opozicija in grof Tisza sta se pobotala. Opozicija je namreč izjavila, da odneha z obstrukcijo in da bode glasovala za zakonski načrt glede vojaških novincev. Grof Tisza pa je dal besedo, da odtegne svoj predlog glede spremembe državnozbornskega pravilnika. Vsled tega ustvarjen je na Ogrskem ves drugačen političski položaj. Ali bo imel ta preobrat kaj upliva tudi na naše parlamentarne razmere, ne more se danes še soditi.

Rusko-japonska vojska.

Iz bojišča ni zadnje dni nikakih pozitivnih poročil. Zato so pa prišli angleški listi v zadregu ter polnijo svoja predala s samimi izmišljotinami. Pripovedujejo namreč o zopetnih napadih Japoncev na Port-Artur. Natančnejšega o njih pa ne vedo nič povadati, ker jih sploh ni bilo. Tudi pripovedujejo o neki bitki, ki bi se bila vršila na odprtem morja med onimi japonskimi vojnimi ladjami, ki so bombardirale v nedeljo Vladivostok in med ruskimi ladjami, ki so pred par tedni zapustile Vladivostok, o katerih se pa ne ve, kje se sedaj nahajajo. Angleški listi pravijo, da so bile v omenjeni bitki ruske ladje uničene, japonske pa hudo poškodovane. O vsem tem pa ni nič znanega ne v Petrogradu in tudi v Tokiju ne. Potemtakem se je ta bitka vršila le v možganih angleških časnikarjev. Tudi o spopadih med Rusi in Japonci na kopnem vedo angleški listi mnogo pripovedovati, ne da bi zanje kaj vedeli v Petrogradu ali pa v Tokiju. Angleški švindlerji hočejo pač svoje čitatele farbatiti, in tega jim ne more nikdo zabraniti. Sodeč po vseh poročilih, katere prinašajo ruski listi in ki so se izkazala do zdaj kot najzaneslivejša, prešlo bo še več tednov, predno pride do kake bitke. Vse vesti, ki se priobčujejo danes o raznih izkrcanjih Japoncev na raznih krajih Koreje, se jutri preklicujejo, kakor tudi si nasprotujejo poročila v zadevi gibanja ruskih vojnih čet. Občinstvo hoče nekaj čitati in listi morajo občinstvo zadovoljiti ter mu nuditi laž, ko nimajo na razpolago resnice. Posebej je to lahek posel pri sedanji vojski, ki se bje tako daleč od nas in pa pri tako čudnih imenih mest in krajev korejskih, katere časnikarji kar sproti kujejo in si jih izmišljujejo in katere zamam iščeš na zemljevidu.

General Huk, eden najznamenitejših ruskih generalov topništva, je izjavil, da

za Port-Artur ni nikake nevarnosti tudi v slučaju, ako bi ga Japonci oblegali. Utrdbe so iz zemlje in betona, pojedina sovražna krogla zamore odkriti k večjemu kak manjši kos; no, taka poškodovanja niso vredna, da se jih omenja. Sicer je trdnjava z vsem dobro preskrbljena za eno leto. Vsi vladni uradniki dobe za čas obleganja dvojno plačo.

Domače in razne novice.

Vinorejci, pozor! — Ponavljamo, kar smo že zadnjič pisali pod tem zglatvjem, ter vabimo vse razumane, neodvisne in v resnici napredne vinorejce, naj si za časa naraščajočega potrebnega vitriola in žvepla pri „Goriški zvezi“ potom svojih posojilnic, oziroma potom „Centralne posojilnice“ v Gorici. Posojilnice in zadruge naj gredo svojim članom na roko s tem, da jim naznanijo to vabilo in da sprejemajo naročila, katere naj pošljejo v določenem času „Goriški zvezi“. Z zadovoljstvom moremo zabeležiti, da dosedanja oglasi so nas razveselili in da skupna naročba je zagotovljena. Naši vinogradniki pospešujejo le svojo korist, ako si združeni v večji množini in po nizkih cenah priskrbijo dobrega blaga, ki je danes neobhodno potrebno vsakemu vinogradniku.

Beseda na korist „Šolskemu Domu“. — Prvo nedeljo po veliki noči priredi ženski oddelek „Šolskega Doma“ veliko besedo z raznovrstnim sporedom, ki obeta glede na prireajoče odbornice kakor glede na mnogostevilne sodelujoče moči zopet lep užitek slovenskemu občinstvu v Gorici. Priprave za to besedo se že delj časa vršijo, in zdi se nam potrebno, že danes opozoriti nanjo naše čitatele.

Mladi gozdar. — Izviren roman. Spisal Soški Črnošolec. Tiskala in založila „Narodna tiskarna“ v Gorici. 112 stranij. Cena 80 h. — Tako se imenuje ponatis daljšega listka, ki je izhajal v „Gorici“ in je, kakor smo slišali, čitateljem splošno ugajal. Pisatelj je prepustil vse, kar se skupi za to delo „Šolskemu Domu“ z naročilom, naj je pošljemo nekaterim znanim rodoljubom na ogled, a v ostalem naj tiskarna založnica poskrbi za razpečevanje. Na ogled poslanim iztisom smo priložili poštno položnico „Š. Doma“. Kdor ne mara knjige obdržati, naj zapiše na zavitek: retour Gorica, pa naj jo odda pošti, po kateri jo je prijel. Knjige se dobiva v „Narodni tiskarni“ po 80 h iztis, po pošti 10 h več. Z ozirom na dobrodelni namen sprejemajo se tudi preplačila. Rojaki, sezite po mičnem berilu!

Goriški odsek c. kr. kmetijske družbe. — V terek je izvolil goriški odsek c. kr. kmetijske družbe izmed svoje srede 10 članov v osrednji odbor imenovane družbe. Volitev je bila jako burna. Vršila se je v znamenju najbrezobzirnejšega terorizma in samovolje. Slovenskih članov, ki so plačali udnino za leto 1904 in ki so vsled tega bili opravičeni izvrševati svojo volilno pravico, bilo je ta dan v Gorici 90. Pripustilo se jih je k volitvi pa samo 66, dočim se je 24 članom pristop k volitvi zabranil, ker niso imeli in niso sploh mogli dobiti neke posebne bele izkaznice, neke novotarije, popolnoma neutemeljene v pravih, katero si je dr. Pajer izmislil, da je onemogočil zmago Slovincem. Sploh se je postopanje dr. Pajerja pri ti volitvi moralo gabit vsakemu, ki ima v sebi le iskrico poštenja. Vrhunec brezobzirnosti in samovolje pa je dosegel dr. Pajer s tem, da je brez izkaznice glasoval v imenu slovenske kmetijske šole za laške kandidate, dočim nista dva mestna policaja, stoječa ob uhodu v vežo, slovenskim članom dovolila niti uhoda v dvorano, ker niso imeli posebne bele izkaznice, čeravno so imeli pobotnico, iz katere je bilo razvidno, da so plačali udnino za leto 1904 in na kateri je tiskano, da sme s prikazom iste član vršiti svoje pravice. Nasledek takega škandaloznega in skrajno gnjusnega postopanja, ki staremu dr. Pajerju jako slabo pristojna in ga mora spraviti ob vsak ugled ne samo pri Slovincih, ampak tudi pri vseh onih, ki imajo le količjak čuta do dostojnosti in do pravice, je bil ta, da je prodrla italijanska lista z 88 glasovi, dočim so ostali slovenski kandidati v manjšini z 66 glasovi. Od slovenske strani se je seveda glasno in odločno protestiralo proti takemu nečuvnemu ravnanju od strani predsednika, a ta, namreč dr. Pajer, imel je za vse to gluha ušesa. Ako bi se pa bila izvršila volitev pravilno, in bi se bili pustili k nji vsi slovenski člani, ki so bili popolnoma opravičeni voliti, potem bi bili dobili slovenski kandidati 90 glasov, in zmaga bi bila torej na slovenski strani. Ta volitev pa dokazuje, da ne bomo mogli Slovinci tudi na tem popolnoma gospodarskem polju več skupno orati

z Italijani, kajti dr. Pajerjeva samovolja in brezobzirnost napraviti hoče iz kmetijske družbe zgolj italijansko politično društvo. Proti temu pa nismo poklicani le Slovenci, da odločno nastopamo, marveč poklicana je tudi državna oblast, in sicer ne samo zaradi tega, ker ima dolžnost čuvati nad tem, da se društvena pravila, katera je ona odobrila, ne kršijo, ampak tudi zaradi tega, ker se kmetijska družba redi večinoma iz državnih podpor, ki pa nimajo in ne smejo nikakor imeti namena podpirati italijanske politike, marveč podpirati na Goriškem kmetijstvo, ki se nahaja po veliki večini v rokah Slovencev, po obstoječih postavah popolnoma enakopravnih državljanov z Italijani. Pravična rešitev te zadeve postala je za nas Slovence na Goriškem pereče vprašanje, katerega ne smemo niti za trenotek spustiti izpred oči.

Koncert Marije Heritesove. — Dne 15. t. m. bo koncertovala v Gorici v gledališčni dvorani mlada češka umetnica na goslih Marija Heritesova, ki si je pridobila po dosedanjih nastopih že najboljše ime. Vspored bo sledeči: 1. Ernst — klasični koncert Herites; 2. Beethoven — Sonata Opus 31. N. 1 K. Moos; 3. a) Čajkovsky — Serenada melancolique b) D' Ambrosio — Mazurka Herites; 4. Wagner — Wilhelm, Walters Preislied Herites; 5. a) Beethoven — Adagio iz Sonate pathetique, b) Moor: Menuett K. Moor; 6. Paganini — Moise, varijacije na G-struni Herites. Vstopnice se dobivajo v knjigarni G. Wokulata. Sedeži 1. in 2. vrste 4 K, od 2.—6. vrste 3 K, in od 7.—11. vrste 2 K. Stojišča 1 K. — Dunajski listi pišejo o gđ. Mariji Heritesovi, da se izcimi iz nje ženski Kubelik.

Oslovski riganje. — Pod naslovom „Zlindra“ v „Centrifugi“ priobčila je zadnja „Soča“ članek, naperjen proti pozivu, katerega smo priobčili v svoji predzadnji številki, in s katerim se naznanja našim vinorejcem, da je „Goriška zveza“ pripravljena nabaviti jim pod jako ugodnimi pogoji dobrega vitriola in žvepla, ako se jih v ta namen oglasi primerno število ter naročijo primerno kvantiteto omenjenega blaga. „Sočina“ pisavo ne more nobeden pameten človek boljše označiti, nego ako jo imenuje oslovsko riganje, izvirajoče iz istih praj, iz katerih je izviralo slično riganje proti „Krojaški zadrugi“. Prepričani smo pa tudi, da bo to oslovsko riganje pri naših razumnih vinorejcih doseglo isti uspeh, kakoršnega je doseglo takrat, ko je bilo naperjeno proti „Krojaški zadrugi“. „Soča“, ki predhaciva drugim sleparijo in švindi in ima te dve besedi vedno na jeziku, mora biti s temi lastnostmi tako prenapolnjena, da jih ne more več obdržati v svoji notrajnosti, ter da bruhajo iste z vso silo iz nje. Je pač resničen pregovor, da zamore sod le to dati iz sebe, kar v sebi ima.

Predstojništvo samostana na Sv. Gorl naznanja, da radi pomanjkanja prostora na ondotnem pokopališču v prihodnje več ne bi moglo postreči onim, ki bi želeli tamkaj pokopani biti. Razume se samo od sebe, da so izvezti tisti, ki so že prostor plačali ali pa si ga ustmeno s predstojništvom zagotovili.

Goriški mestni svet je imel sinoči svojo sejo. Pri ti seji bil je vsprejet protest proti zakonskemu načrtu, tičočemu se vstanovitve pravne italijanske akademije v Roveredu.

Potres. — V Gorici in okolici žul se je predvečerjem jutraj ob 5. uri 20 minut še precej močan potres, ki je trajal kakih 5 do 6 sekund. Tudi v Batah čuli so, kakor se nam poroča, ob ravno istem času potres, ki je bil še precej močan ter je trajal istotako 5 do 6 sekund. Suneč je bil valovit v smeri od juga proti severu.

O potresu so nam došla še sledeča poročila, in sicer iz Stanjela:

V Stanjelu je bil precej močan potres v četrtek jutraj ob 5. uri 27 min. v smeri severovzhod-jugozapad.

Iz Volč: V četrtek ob 5. uri 25 min. jutraj je bil tukaj še precej močan potres, trajajoč okolo 5 sekund, spremljan s podzemeljskimi sunki. Njegova smer je bila od zapada proti izhodu.

Od Sv. Lucije na Mostu: V četrtek jutraj ob 5. uri 25 min. bil je tu močan potres.

Iz Podmelca: Močan potres čuli smo tu v četrtek jutraj ob 5. uri 30 min. Tresle so se hišne stene in čulo se je neko grmenje. Tički v kletkah bili so vsi preplašeni. Tudi pes v veži je lajal.

Kakor dokazujejo poročila listov, čuli so ta potres ne samo pri nas na Primorskem, marveč čuli so ga od Ljubljane in Pontebe pa tam doli do Rima.

Eleganten slepar. — Dne 1. decembra lanskega leta prišel je v gostilno G. Stokelna na Tržaški cesti eleganten

mlad gospod v spremstvu elegantne mlade dame, o kateri je trdil, da je njegova soproga. Vprašal je G. Stokelna, ako ima primerno sobo, kajti on in njegova gospa nameravata več časa bivati pri njem. Mladi gospod predstavil se je G. Stokelnu za dr. Henrika Lebedo in je rekel, da se namerava stalno namestiti v Gorici. Želel je dobre postrežbe kar se tiče jedi in pijače, češ, da je tako navajen od doma in da je bogat. G. Stokel trdil se je na vse kriplje, da bi vstregel G. „doktorju“. In tako pila sta in jedla mlada „zakonska“, da ju je bilo veselje gledati, seveda kolikor mogoče najfinejše pijače in jedi. Hodila sta pogostoma na sprehod ter se vedno oblačila luksurično. Večkrat je rekel mladi gospod „doktor“ gostilničarju, da se pogaja za neki prostor, na katerem bo sezidal lepo palačico. Prišel je 31. december. Mladi gospod „doktor“ zahteval je od krčmarja račun in mu ga tudi pošteno plačal. Dne 9. januarja pa je mladi „doktor“ odpotoval na Dunaj, pustivši v Gorici mlado gospo „soprogo“. Rekel je, da se povrne prvi dni februarja. Pa že 29. januarja odpeljala se je tudi mlada gospa v Trst, češ, da gre za par dni obiskat svojo prijateljico. Ali prešlo je par dni, prešli so prvi dnevi februarja, a o mlademu gospodu „doktorju“ in o mladi gospej „soprogi“ ni bilo več ne duha ne sluha. Zdaj si gostilničar razbija glavo, kdo mu bo plačal račun za mesec januarij.

Podrlo se je še nedozidano poslopje večraj jutraj oholi 7. ure in pol v ulici Dreossi. Dozidano je bilo šele do prvega nadstropja, kjer so bile že položene grede in železne traverze, in so komaj začeli z zidanjem drugega nadstropja, ko so se hkratu nekateri zidani stebri posuli, in so popadale na tla grede in železne traverze. Poškodovani so bili pri ti priliki trije zidarji, in sicer 22-letni Pavlin Alojzij iz St. Petra, 17-letni Špacapan Vincenc iz Ozeljana in 26-letni Pavlin Jožef iz Ajševce. Špacapan Vincenc zlomil si je pri ti priliki levo roko. — Kakor pravijo, je bil na nesreči v prvi vrsti kris potres, poleg tega pa je bilo tudi zidanje prešibko in preozko, tako, da se čudijo, kako je zamogla stavbena mestna oblast dovoliti dotične načrte.

Semenj Sv. Jelerja. — Semenj sv. Jelerja boše letos v sredo 16. t. m.

Dela, ki se imajo oddati potom javne dražbe. — Na delu črte bohinske železnice, in sicer med Prvačino in Trstom, so razpisana dela za gradbo poslopij postaj in postajic. Dotične ponudbe se imajo oddati pismeno do dne 29. marca t. l. dopoldne na vodstvu stavbenih del državnih železnic na Dunaju, VI. Gumpendorferstrasse 10. Na istem vodstvu, kakor tudi na vodstvu gradbenih del bohinske železnice v Trstu, Piazza Nuova 2, so na pogled dotični podrobni načrti in pogoji.

Odlikovanje. — Cesar je podelil upokojenemu sodnemu slugi Stefanu de Gaspariju v Červinjanu srebrni križec za zasluge.

Družba sv. Mohorja v Gorici. — Število Mohorjanov v goriškem mestu se je pomnožilo letos za 46. Lep napredek.

Ubegel mož. — V sredo je prišla na tukajšnje policijo neka žena, mati treh nedoraslih otrok, od katerih ima najstarejša hčerka šele 4 leta. Jokaje je pripovedovala, da ni bilo od ponedeljka moža več doma in da niti ne ve, kam bi bil isti izginil. Ime mu je Venceslav Blažko, je doma iz Lokavca in pekovski pomočnik. Pustil je ženo in otroke brez vinarja. Ta družina stanuje v ulici Via Lunga št. 53.

Nova župnija. — V ponedeljek 7. t. m. naznanilo je slovesno pritrkovanje zvonov, da se je slednjič po dolgem času izpolnila srčna želja te občine, da je namreč dosedanjí vikarijat Vel. Zablje povišan v župnijo z vsemi pravicami, ki tičejo župniji. — Dal Bog, da bi z novo župnijo prišlo v to občino tudi več zadovoljnosti in edinosti, kajti v edinosti je moč! — Dosedanji vikar H. Črnigoj je imenovan župnim upraviteljem.

Tatvine. — Včeraj jutraj okolo 7½ odnesel je neznani lopov trafikantini Terezi Leban, ki prodaja sedaj tobak v veži hiše čevljarskega mojstra Kocijančiča, nasproti mestnemu vrtu, kolekov v vrednosti 30 K, in to v času, ko se je Leban le za jeden hip oddaljila iz svoje lesene prodajalnice.

Katarini Demarchi iz Kormina pa je nekdo včeraj, ko se je pripeljala v Gorico, izmaknil v železniškem vozu iz žepa 20 K.

Nesreča. — Dne 7. t. m. jutraj zgodila se je na kobaridskih klanjih pretresljiva nesreča. Težko obloženemu Jonkovemu vozu odpovedala je sovra (žlajf),

vsled česar se je voz zagnal v skalo, ter se prevrnil. Na vozu je bila 62letna Marija Zorč iz Bovca, ki je po padcu bila smrtno ranjena, ter, kakor se danes govori, tudi vže umrla. Poškodovani so precej 3 konji in voz. Ali bodo vendar vže enkrat odstranjeni nesrečni klanji?

Občni zbor „Slov. katoliškega političnega in gospodarskega društva za kobarški okraj“. — V nedeljo se je vršil v Kobaridu, kakor naznanjeno, občni zbor „Slov. kat. polit. in gosp. društva za kobarški okraj“. Udeležba je bila jako mnogoštevilna tako, da niso niti našli prostora vsi v prostorni dvorani „pri Nemcu“. Po nagovoru predsednika, prečitani sta bili poročili društvenega blagajnika in tajnika, kateri je odbor vsprejel z burnim odobravanjem.

Pri volitvi odbora je bil zatem potrjen prejšnji odbor, le namesto odstopivšega G. Antona Knašec iz Drežnice, je bil izvoljen G. Jakob Skubin iz Jezerc (občina Drežnica). Društvo predseduje G. Ivan Lapanja, dež. poslanec.

K točki „slučajnosti“ se je oglasilo več mož z raznimi predlogi in prošnjami, kakor sledé:

G. Anton Bajt iz Selc: društvo naj napravi prošnjo na visoko vlado, da bi slavnostno podpirala zboljšanje, oziroma gradjenje poti od Smasti do vasi Krn in od Selc do Kamna;

G. Valentin Sok iz Kreda za regulacijo Nadiže;

G. Ivan Lenkič iz Breginja za nastanitev živinozdravnika v Kobaridu;

G. Miha Hrašt iz Borjane za upeljatev takse na laške delavce, ki iščejo dela pri nas, in za regulacijo borjanskih hudournikov;

G. Tomaž Kranjc iz Starega-sela za regulacijo Idrije.

Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti; društvo bo tozadevno napravilo prošnje na pristojna mesta.

G. Kranjc Tomaž iz Starega-sela, vpraša, ali je Oskar Gabršček še državni poslanec in ali je še živ, ker se o njem ničesar ne čuje.

G. Ciril Metod Vuga odgovarja, da temu vprašanju ne ve gotovega odgovora.

Poštna nakaznica za denar, namenjen v druge države. — Oddne 1. aprila naprej se bo moralo na pošt-nih nakaznicah, namenjenih v tuje države, naznačiti znesek v onem denaru, ki je v navadi v državi, v katero je denar namenjen. Kdor bi hotel torej poslati n. pr. denar na Rusko, označiti bo moral na nakaznici ta znesek v rubljah in ne v kronah.

Mesto poštnege odpravnika na novoustanovljenem c. kr. poštnem uradu (III/6) v Hudijužni (pol. okraj Tolmin) je razpisano. Letna plača 400 K, uradni pavaš 100 K in letni pavaš 140 K za lokalno dostavljanje pošt-nih pošiljatev. Prošnje v teku 3 tednov na poštno in brzojavno vodstvo v Trstu.

Vsled prkrivanja nezakonskega poroda in ker jo sumijo, da je svoje dete umorila, bila je 7. t. m. aretovana neka J. D. iz občine Ajbe in oddana v kanalski zapor.

Izgredi na dunajskem vseučilišču — V četrtek so bili na dunajskem vseučilišču hudi izgredi, najbrže pod utisom famozne rektorjeve proklamacije. Nemci so napadli Čeha in druge slovanske dijake. Ko je prišel bosanski polk mimo vseučilišča, so nacionalci začeli peti „Wacht am Rhein“. Ker se je bilo bati naslednji dan še hujskih izgredov, in ker vlada med dijaki sploh velikanška razburjenost, je dunajsko vseučilišče na nedoločen čas zaprto in odložene so tudi promocije, ki so se imele vršiti te dni.

Včeraj so bili na dunajskem vseučilišču zopet veliki izgredi. Nemški dijaki so namreč zasedli rampo v velikem številu in niso pustili nanjo tudi slovanskih dijakov in italijanskih, ki so se s slovanskimi zjediniili. Nemških dijakov je bilo seveda dvakrat toliko kakor nemških. Hkratu je nastal med dijaki hud pretep. Palice so padale po glavah, klubki in čepice so zletale po zraku in vihtele so se pesti, da je bilo groza. Konečno se je podrla rampina ograja. Dotično kamenje rabilo je potem dijakom za orožje v boju. Policija je še le po dolgem času ločila nemške dijake od nemških. Ranjenih je bilo 24 dijakov, med temi so bili 4 težko ranjeni. Zaprli so vseh skupaj 13, a 12 so jih izpustili in le jednega Čeha pridržali, o katerem trdijo, da je nekega dijaka z nožem ranil.

Izgredi v Pragi. — Predrznost Nemcev, ki imajo za seboj vedno vladni aparat, postaja na vseh koncih in krajih naše države vedno večja. Povsod in kjer le morejo iščejo prilike, kako bi krvavo

žalili nenemške narode in posebno pa nas Slovence. Videli smo to večkrat v Ljubljani, v čisto slovenskem mestu, kjer so Nemci le naseljenici, privandri tja s trebuhom za kruhom. Vidimo to večkrat tudi v naših primorskih mestih, v Trstu in Gorici, kjer nastopajo tako, kakor bi bil ves svet njihov in kakor da so vsi drugi ljudje le nekako njim podrejeno inferijorno pleme. Te dni pa so nastopili v Pragi tako izzivajoče, tako predrzno, da so zaslužili, da bi jim praki Čehi res dali lekcijo, katero bi pomnili vse svoje žive dni. V nedeljo so se namreč setali češki tehnik v črnosvil-nih čepicah in slovanskih kokardah ter češki narodni delavci z rdeče belimi nagelji in slovanskimi trobojnicami po Prekopih v Pragi. Kar pridejo iz nemške kazine nemški „burši“ in se začnejo tudi oni izzivalno sprehajati po trgu. Čehi so nemške „burše“ pozvali na red in jim rekli, naj nikakor ne izzivajo. „Burši“ pa teh opominov niso hoteli slišati in postajali so vedno bolj arogantni. Zaradi tega so jih pa Čehi obkolili in nastala je velika zmešnjava. Ali hkratu stala je policija na strani nemških „buršev“ ter jih liki angelj varuh začela braniti. Ko so pod varstvom policije nemški „burši“ prišli pred kazino, začeli so na skrajno izzivajoč način peti nemško pesem „Die Wacht am Rhein“. Seveda ni mogla češka množica mirno prenašati takega nesramnega izzivanja od strani Nemcev na lastnih domačih tleh. Zagnala se je torej proti „buršem“ ter jih zapodila v kazino. Tu je pa nastopila policija s surovo silo proti žaljeni češki množici, pri kateri je dospela ogorčenost do vrhunca. Kmalu na to pa so prišle policiji na pomoč tri stotnije lovcev in jeden oddelek dragoncev. Vojaki so imeli nabasane puške, ter je imel vsak še 100 patron pri sebi. Ko je to množica opazila, se je mirno razšla. Ko je bilo tam toliko vojaštva, so prihajali „burši“ iz kazine na prag in so takorekoč pod varstvom bajonetov zasmehovali narod. Pri njih je bil tudi rektor nemške univerze. In zdaj, ko so nemški predrzneži v češki Pragi nesramno izzivali in žalili češki narod, zdaj pravino, so Nemci v državnem zboru začeli javkati in vpiti nad krivicami, ki se gode Nemcem v Pragi, in dr. Koerber jim je že obljubil, da hoče varovati nemške dijake, torej one, ki so provzročili izgredi. — Nemški listi pa polnijo svoja predala s članki, ki na najnesramnejši način blatijo ves češki narod. Kam pridemo, če pojde to tako dalje? Saj ni vendar izključeno, da tudi nas Slovence mine potrepeljivost.

V Pragi se ponavljajo izgredi dan na dan. Nemški dijaki ne nehajo izzivati češkega prebivalstva in so nekako ohrabljeni po odgovoru min. preds. dr. Körberja na tozadevne interelacije. Zaprti sta se v Pragi nemško in češko vseučilišče. V četrtek bile so demonstracije po raznih mestih na Češkem, in sicer po nekaterih mestih, kjer žive Nemci v večini. Tam so namreč Nemci demonstrirali proti Čehom, tako n. pr. v Litomericah in v Homotovu ter drugih nemških mestih.

Simpatije Slovencev za Rusijo. — Občinski svet ljubljanski je na predlog župana Ivana Hribarja odposlal na petrograjski dvor nastopno brzojavko: „Občinski svet deželnega glavnega mesta Ljubljane daja izraza želji, da Bog ohrani Rusijo, kakor zaščitnico krščanstva in Slovanstva, pred vsemi nevarnostmi in da na rusko orožje na daljnem Vztoku pripne lovor zmage“.

Iz „Slovenca“ pa posnemljemo, da je slovensko delavstvo v Ljubljani potom „Katoliškega delavskega društva“ poslalo ruskemu narodu v ruščini sestavljeno izjavo, s katero želi ruskemu orožju slavno zmago na korist vsega Slovanstva. Tudi mej damami v Ljubljani je živahna agitacija za tako izjavo. Slednjič poroča „Slovenec“, da tudi županije ljubljanske okolice pripravljajo nekaj sličnega.

Zemljevid evropske Turčije, Bolgarije in Vzhodne Rumelije. — Te dni je izdala trdkra Ed. Hölzel na Dunaju IV/2 Luisengasse 5 prav lep in natančen zemljevid evropske Turčije, Bolgarije in Vzhodne Rumelije s posebnim ozirom na one okraje v Macedoniji, v katerih je vstaja najbolj razširjena. Balkansko vprašanje je stopilo sicer zadnje dni zaradi rusko-japonske vojske nekoliko v ozadje, ali že danes je gotovo, da se začne to vprašanje že letos reševati ter da nastane na Balkanu bojni plamen. Zaradi tega pa je omenjeni zemljevid, ki stane 3 krone, priporočljiv za vse one, ki bi hoteli pozljivo zasledovati dogodke na Balkanu. Zemljevid je napravil A. Klement.

Zahvala.

Najiskreneje se zahvaljujem za izkazano sočutje povodom bolezni in smrti preljubljene svoje soproge oziroma matere

Julijane Lokar,

preč. domačemu duhovniku in preč. g. Alfonzu Blažko, župniku v Mirniku, sorodnikom, sosedom in prijateljem, cenjenim domačim pevcem za žalostinke, sploh vsem, ki so prihiteli od blizu in daleč spremljati blago pokojnico k zadnjemu počitku. — Bog povrni!

V Lokavcu, 9. marca 1904.

Josip Lokar, soprog.

Izvrsten okus dobi kava, ako ji primešate

Vydrove žitne

--- kave. ---

Pokusite! Poštna 5 kg pošiljka 4 K 50 h franco.

Vydrova tovarna žitne kave Praga VIII.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Cigoj & Nemec

veletržca z vini
v Gorici, Passaggio Edling št. 5, V. Municipio št. 1 in 5.

priporočata svojo zalogo izbornih črnih in belih vin iz najboljših istrskih, vipavskih in brislih kletij.

Prodajata od 56 l. naprej.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

priestna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in istrskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Pošta plačana.

V pisarni Seitz-ove tiskarne nasproti semenišču št. 12 v Gorici, se prodaja po znižani ceni — 2 K 60 vin.

Veliki teden ali Velika noč,

spleal prof. A. Marušič.

Knjiga se pošilja po pošti po povzetju. Kdor pa denar že z naročilom pošlje, pridene naj še 20 vin. za pošto.

Sodovičar Fr. Obrdank

(poprej Josip Hrovatin) priporoča svoje šifone in pokalice po nizki ceni.

Anton Kuštrin

Gosposki ulic. h. šte. 25,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družba sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Sadjarsko in vinarsko društvo za Brda v Gorici

Prodaja naravne in prstne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih vin: burgundeca, rizlinga, modre frankinje in drugih.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je: Gorica, ulica Barzellini št. 20.

A. Krušič

trgovec in krojaški mojster

Gorica, ulica Gius. Verdi št. 33

naznanja slav. občinstvu, da je dobil ravnokar sveže angleško in avstrijsko blago raznih vrst v veliki izbiri za bližajočo spomladno sezono.

Izdelek iz lastnega blaga jamčim.

Gostilna

„pri Žagarju“

tik nove postaje na Blančah, toči

vedno naravna domača črna in bela vina. Kuhinja je preskrbljena vedno z gorkimi in narglini jedili. Cene zmerne.

Priporoča se za obilen obisk iz mesta in dežele.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva,

v Pevmi,

za Soškem mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, ter na novo otvoreno

podružnico

na voglu prišedši od Soškega mosta proti Gorici v hiši g. Fogarja h. št. 42.

V delavnici se izdelujejo vsa v sodarsko in kolarsko stroko spadajoča dela, in postrežba z lesom po najnižji ceni. —

Krojaška zadruga

Gorica, Gosposka ulica 7,

naznanja,

da prodaja oblačila za dame in gospode. Perkale, Zephyr in drugo manifakturno blago posebno za spomladni in letni čas, blago vseh kakovosti in po najnižje mogočih konkurenčnih in stalnih cenah.

Vzorec najnovejše izbire se na zahtevanje pošilja brezplačno in poštne prosto.

Pri svetem Antonu Padovanskem

NOVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in nešteto nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Ustanovljena

leta 1899.

„Narodna Tiskarna“

v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

prevzema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela in izvršuje v moderni in okusni obliki po tako nizkih cenah da se ne boji konkurence.

TISKA: „Gorico“, „Primorski list“, diplome, brošure, cenike, vabila, račune, itd.

Pismena naročila tiskovin se izvršijo z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.